

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

As aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 8 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Hova jutunk.

Arad, február 8.

A csáktornyai választás is megtörtént, és a néppárt, jóllehet hogy iljóni hevének minden erejével ez egy pontra vetette magát, itt is csufos vereséget szenvedett. Megbukott egy olyan választókerületben, a mely nemcsak hogy katolikus, de nemzetiségi is, melyre a zágrábi érsekség magyarellenes horvát papjai is teljes mértékben gyakorolták befolyásukat, s melyről bátran el lehet mondani, hogy ha valahol, úgy bizonyára ebben a választókerületben ígértek a néppártiak számára a siker babérjai.

Mindamellet a csáktornyai választás kimeneteléből nem a szabadelvű magyar közvélemény ellenálthatlan erejére, a liberális párt és kormány pozíciójának szilárdságára akarunk következtetni, hanem inkább kissé azon előrelátható fejleményeket mérlegelni, melyeket a bonyhádi és csáktornyai választásoknál bemutatott néppárti agitációk fognak szükségképen maguk után vonni.

A legutóbbi választásoknál először is kétségtelenül beigazolódott, hogy a mi a néppárti program sorai között csak burkoltan bujkál, a nemzetiségi törekvésekkel való paktum, az a gyakorlatban igen is komoly és szomorú valóság, mert a bujtogató papság az idegen ajku választókat — Bonyhádon a svábokat, Csáktornyan a horvátokat — a leg-

hazafiatlanabb és lelketlenebb módon lázítja nemcsak a magyar kormány és magyar törvényhozás, hanem a magyar államiság és a magyar nemzet ellen is.

Csáktornyan a zágrábi érsekségnek horvát papsága avatkozott bele a választási küzdelembe, horvát papok árasztották el a választókerületet s izgattak nemcsak a szabadelvű párti jelölt, hanem a magyar kormány, a magyar hatóságok és a magyar nemzet ellen is.

Ennek a hazaáruló taktikának pedig a csáktornyai eset nem elszigetelt tünete, hanem tipikus jelensége, mely az adott viszonyok logikájából folyó kényszerűség. Kitént ugyanis nem csak a bonyhádi és csáktornyai, de a dunaszerdahelyi és löcsei kerületek választásainak lefolyásából is, hogy a vallási izgatásokkal a magyarajku józan és szabadságszerető népre hatni nem lehet, és hogy a felekezeti bujtogatásnak egyedül a nemzetiségi választásoknál van fogantaja.

A néppárti program keresztülvitele, az ez által elérni szándékolt célok megvalósítása körül tehát oly szereplés impuáltatik a feudál klerikális liga által a magyar kath. papságnak, mely nemcsak a népbujtogatással, hanem a magyar állam és a magyar nemzet ellen való lázítással, egy szóval a hazáruhással azonos.

Meggondolták-e ezt a magyar kath.

klerus hazafiasabb érzelmi tagjai, midőn a néppárt által célba vett országos bujtogató megindításához hozzájárultak?

De a magyarországi katolikus papságnak nemcsak a magyar érzelmi, hanem az igazán vallásos érzelmi része sem gondolta meg azon rettenetes következményeket, melyekkel a papságnak testületi beleavatkozása a pártküzdelmekbe járni fog, különösen, ha úgy mint Csáktornyan, a vallás szent elveit is a politikai harcok sarába keverik. Csáktornyan maga Posilovics érsek körlevelet intézett a mura-közi papsághoz, melyben magas állásának egész súlyával utasítja azt, hogy a néppárti jelölt érdekében minden lehető elkövessen. Es el is követett ez a papság nemcsak minden lehető, hanem olyan dolgokat is, melyeket eddig egyszerűen lehetetlennek tartottunk. A választás napjának hajnalán Csáktornya s más községek templomaiban is miséket mondtak a papok és a népet a feszületre felekkették, hogy a néppárti jelöltre fognak szavazni. Ha ez a hallatlan meggyalázása a templomnak, a vallásnak és az isteni jelvényeknek magukra a szentségtörőkre nézve nem is fogja közvetlenül maga után vonni a jól kiérdemelt megtorlást, de a sajnálatos és végzetes visszahatás a vallásnak legszentebb érdekeire bizonyosan nem fog elmaradni.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A fényképész.

Irta: Daudet Alphonse.

Igen egyszerű, szegényes kis családnak látszottak, s mivel egész lakásberendezésük egy taligára fért fel, előre lefizették velük az első negyed lakbért, nyomorult pár forintot; hiszen egy új ház ötödik emeletére költöztek, az épülőfésben levő boulevard-ok egyikén, hol még több a deszkakerítéses üres telek, a homokbuzok és hirdetősi tábla, mint a felépített ház. A friss meszelés szaga hatja át a három kis szobát, hol a falak meztelensége az éles világításban feltűnően szembe ötlök. Első sorban a műteremben, melynek széles ablaka a melegágyakat juttatja eszünkbe s a hol a kandalló hideg főtét nyílásába apró fával vegyest néhány darab coaxot tettek, hogy hirtelen tüzet gyújthassanak, ha vendég jön. A falat a család arozképei díszítik; az apa, mama, a három gyermek állva, ülve, egyenként és csoportban, minden elképzelhető pose-ban! ezenkívül még csak néhány szobor és napsütötte táj fotográfiája. Ezek még a jó időkből valók, mikor az apa gazdag volt, s csak kedvtelésből fényképezett. De most, hogy tönkre ment, más mesterség hiányában vasárnapi szórakozásával próbál kenyeret keresni.

A gép, melyet tiszteletteljesen vesznek körül a gyermekek, a szoba közepét foglalja el, s úgy látszik, mintha oszlogó rézosavar nagy, domboru, fényes üvegei elnyelték volna a szegényes kis lakás minden fényét nyílás. A

többi kevés butor kopott, moly-ette, színe-hagyott. A mama viseltes, olcsó fekete selyem ruhában, fején csipkés kötővel, mintegy titkolva a szegénységet. Az apa szép művészsapkát, bársony kabátot vett magának, azzal mentegetve e fényűzést, hogy ez üzleti befektetés. S ebben a fényes, olcsó öltözetben, nagy, kopaszodó fejével, mely telve van vermes reményvel; jámbor, bámész szemeivel épp oly ujnak néz ki ő is, mint gép. A szegény ember mily izgató! Mily fontoskodó! Csak hallani kell, hogy figyelmezteti a gyermekeit:

— Be ne nyissatok a sötét kamrába! — A sötét kamra! — Oh!

Pedig nagy sávarban van szegény. Kifiszette a lakbért, a fát, a szénét s most már egy krajozár sincs a fiókban. S hát ha nem jön senki? Ha a kirakat, melyet a kapura akasztottak, nem csalogat fel senkit, mit va-csorálnak ma a szegény gyermekek?

Végre minden Isten kezében van! Berendezkedtek, nincs mit igazítani, mit tisztogatni már. A többi a járókelőktől függ.

Oh, az aggodalmas várakozás pillanatai! Apa, mama és gyermekek mind az ablakon lesik, jön-e valaki? Ennyi sétáló között csak akad egy megrendelő. De nem, a tömeg jön-megy, váltakozik, de nem áll meg senki. De most! Egy ur közeledik a kirakathoz, a képeket sorra vizsgálja, úgy látszik, megnyerték tetszését, feljönni készül. A gyermekek már meg akarják gyújtani a kandallóban a tüzet.

— Várjunk még! szól a gondos mama.

S mily bölcs volt a tanács! Az ur tovább folytatja a sétáját.

Egy óra, két óra; a nap már kevésbé világos; vastag szürke felhők kezdik borítani az eget. Pedig még itt fenn sikeres felvételeket lehetne csinálni. Perze, ha nem jön senki?!

Minden perczen újabb izgalom, megcsalódott öröm, léptek zaja, mely az ajtó előtt elhalad. Sötét egyszerű oszlopok is; csak az előbbi lakót kereste valaki. Elkomorodnak az arczok, a szemekbe köny szökik.

— Ez hihetetlen! — szól az apa. — Talán leakasztották a képkeretet. Szaladj le, nézd meg fiam.

Pár pillanat múlva szomorúan jön fel a gyermek. Ott vannak a képek, de akár ott se lennének; még csak rá sem néz senki! Különbösen esik is! Csakugyan, az eső bosszantóan kezdi verni a műterem ablakát. Az utona feketélik a nyitott esernyőktől. Bemennek az erkélyről, becsukják az ablakot. A gyermekek fáznak, de nem merik meggyújtani a kandallóban az utolsó lapátnyi szénét. Kétségbeesés! Az apa összeszorított ököllel, nagy léptekkel méri végig a szobát; a mama, hogy könnyeit ne lássák, a sötét kamrába zárkózik.

Egyszerre az egyik gyermek kitisztulni látván az eget, kiszokott az erkélyre, megkopogtatja az ablakot: „Apa, apa, a kirakatot nézi valaki!” S csakugyan, nem csalódik, egy nő, egy uri nő! Egy perczig vizsgálja a képeket, gondolkodik, felnéz az erkélyre. Oh! ha abban a sok ráirányzott tekintetben csak egy kis delejesség is volna, mily gyorsan kellene teljesnie a lépcsőn! — Végre a hölgy elhatározta magát, befordul a kapun, feljön a lépcsőn. Már itt is van. Gyorsan, gyufát a tűz alá s a gyermekeket a mellékszobába. S míg az apa

Ezek a jó urak az ő páratlan naivitásukban, mely egyedül mulja felül gonoszágukat, azt hiszik, hogy csak ők támadhatják, bánthatják, ócsárolhatják az ellenpárt ügyét, annak vezéreit, de am azok ő hozzájuk vissza nem lóhetnek. Hiszen, ha csak a sajtó és a parlamentben folynék a politikai küzdelem, akkor igazuk lehetne, mert a Vajay-ak ellen egyenlő fegyverekkel harcolnia senkisé alacsonyítja le magát, még kevésbé vállalkozhatnék valaki arra, hogy a sajtó b a n keljen versenyre olyan fajta újságok és újságírók ellen, a milyeneknek egyik diszpeldányát, a felségsértő irgalmas barátot épen tegnap ítélte el a budapesti esküdtsek hat hónapi államfogházra.

Az utcán azonban és az urnák előtt nem igen keresik a módját, hanem visszavágnak úgy, a hogy az isten tudniok engedte. Szönyegre kerülnek itt az egyes lelkészek kalandjai, magánéletnek titkai, s a gazdaasszony-legendák gunyversekben és röpiratokban terjesztnek ad majorem dei gloriam a szavazó és nem szavazó nép között, miként ez Csáktornyan már meg is történt, sőt a papijavak szekularizációjának kérdése, melyet eddig a szabadelvű országos közvélemény kiméletesen oldalt hagyott, megjelent a választási porondon, s többé le sem fog az a napi renden levő és megoldást sürgető kérdések közül tenni, hanem a katolikus autonómiával együtt fogja elintézését sürgetni.

Valjon meggondolták-e mindezt az irányadó magyar katolikus főpapság azon körei, melyekben még a vallás és a hazaszezsége iránti érzék csorbítottanul él? Es valjon meggondolták-e azok, kik bár mint az internacionális római propaganda hivi, a hazát és vallást csak eszközül tekintik önző hatalmi céljaiknak, meggondolták-e valjon ez utóbbiak is, kik oly vakmerően dobálóznak most a kövel, hogy ha bár nincs hazájuk, de van házuk, a melynek nagy on is törékeny üvegbolvan a fedele.

a sapkáját igazgatja, a mama siet ajtót nyitni, a selyemruha szerény suhogása mellett, meghatottan mosolyogva: „Igen kérem, itt lakik, csak tessék besétálni!” Körülveszik, leültetik.

Egy délfraanciaországi asszonyosság ez, egy kicsit bőbeszédű, de igen kedves, s nem fővénykedő. Az első felvétel nem sikerült. Sebaj, újra kezdik. S a rossz kedv legkisebb jele nélkül a hölgy ismét az asztalra helyezi könyökét s kezére támasztja állát; s míg a fényképész a kalap szalagját, a szoknya ránózeit igazgatja, elfojtott nevetgálás, lökdölődés halatszik az üvegajtó mögöl. A gyermekek tola-kodnak, hogy apjukat a zöld posztó alá bújni lássák. On, ha felnőnek, mind fényképész lesz egytől-egyig!

Végre egy sikerült felvétel, melyet még azon nedvesen, győzedelmesen hoz vissza a fényképész. S a fekekte fehér foltos üvegen a hölgy felismeri véli magát, tizenkét képet rendel, melyet előbb kifizet és megelégedetten távozik. Elment, az ajtó bezárult mögötte.

Most „Eljen az öröm!” A felszabadult gyermekek körülánczolják a gépet. Az apa az első felvétel izgalmá után metóságteljesen törülgeti homlokát s mivel esteledik már, a mama az ebédért siet, egy kis jó ünnepi ebédért, az első siker öröme. Es mert rendnek kell lenni, egy vastag, zöld vászonkötésű könyvet vásárol, melybe szép kerek betűkkel beírják a megrendelés napját, a hölgy nevét s a bevételt, — egész tizenkét frankot. Igaz ugyan, hogy a kis ünnepi ebéd s apró szükséges beszerzések után, mint a czukor, gyertya, tűzoló stb. a kiadás egyenlő a bevétellel; de se baj! Ha ma a költözés napján esős időben tizenkét frankot vettek be, mi

BELFÖLD.

A zombolyai mandátum. Reissig államtitkárnak vas megyei főispáná történt kinevezésével a zombolyai kerület megüresedik. A néppárt erősen készülődik itt is a szabadelvű ellen, bár jelöltek még nincsenek kombinációban. Csokonics gróf nyilatkozata, hogy a néppárttól távol áll, ennek helyzetét még kedvezőtlenebbé tessik.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 8.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Berzeviczy Albert.

Jegyzők: Schöber, Josipovich Imre és Papp.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső miniszterelnök, Fejérváry Géza, Erdélyi, és Festetich miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja Erdélyi Sándor (Eljen!), Perczel Dezső (Eljen!) és Lukács László (Eljen!) megválasztott képviselők megbízó levelét. (Eljenzés.)

Kiadták az igazoló bizottságnak.

A napirend előtt felszólat

Mönnih Aurél Tóth Ernő tegnapi állításával szemben azt mondja, hogy a honvédelmi miniszter jelentését a véderő bizottság a bizottsági ülésén előterjesztette mindig. Ha az ellenzéki képviselők az ülés elején nem voltak jelen és nem vettek tudomást a betérjesztéséről, arról ő nem tehet. (Helyeslés.)

Nagy István megjegyzi, hogy a jelentések közlésének az volna a módja, ha a jelentést nem, a bizottságnak hanem a bizottság tagjainak küldenék meg. (Helyeslés balfelől.)

A ház a kérdés fölött napirendre tért.

Az igazságügyi költségvetés.

Latkóczy Imre előadó elfogadásra ajánlja a költségvetést. (Helyeslés jobbfelől.)

Erdély Sándor igazságügyminiszter a vita megkezdése előtt szükségesnek tartja álláspontját az igazságszolgáltatás terén jelezni. (Helyeslés.) A modern élet számos igényt támaszt az igazságügy iránt is s az ő álláspontja az igényekkel szemben ugyanaz, ami volt az előző kormányé, amelynek elvét szerénytelenség nélkül vallhatja magáénak, hiszen elődének ő aktív munkatársa volt, mint állam-

lesz akkor holnap?! S az este tervezetessel telik. Hihetetlen, mennyi terv fér meg egy ötödik emeleti három szobás lakásban.

A következő napon ragyogó szép idő s egyetlen egy vevő sem jön egész nap. Hja! ilyen az üzleti élet! Végre is, tegnapi maradt mit enni, legalábbnem fekszenek le éhen a gyermekek. Másnap ismét senki; a délfraanciaországi hölgy jön el a tizenkét képerért, ennyi az egész. Ez nap este, hogy kenyeret vehessenek, el kellett zálogosítani az egyik matracot.

Két-három nap mulik el így ismét, most már kétségbeesztő a helyzet. A szerencsétlen fényképész eladta már a művészpákát, bárosnykabátot, nem marad más hátra, mint eladni a gépet s beállani valahova kereskedősegédnek. Az asszony sir, a gyermekek reménytelenek; már nem is leskelődnek az erkélyen.

Végre egy szombat reggel, midőn legkevésbé várják, csengetnek; egy lakodalom ez, egy egész násznép, kik nem restelltek feljönni az ötödik emeletre, hogy lefényképeztessek magukat. Mind itt vannak, a vőlegény, a menyasszony, a vőfély s nyoszolyóleány és az örömszülők, becsületes, egyszerű emberek, kik egész életükben egyetlen pár keztyűt viseltek! s ezt a nagy eseményt megörökíteni kívánják.

Ezen a napon harminczhat frank a bevétel, másnap kétszer ennyi. Most már vége a bajnak, megindult az üzlet.

Egyike ez a párisi élet ezer apró drámainak.

titkár. Álláspontja tehát ugyanaz, ami volt az előző kormányé és addig és ezárt erről a kérdésről, a legutóbbi reformalkotással szemben követendő eljárásáról bővebben beszélnie felesleges. (Helyeslés jobbfelől.) A reform-tevékenység terén nem ígér nagyhangu programot, de megteszi mindazt, ami szükséges és lehetséges. (Helyeslés.) A sommás eljárást az egész vonalon igyekezni fog érvényesíteni, az örökösödési eljárást életbelépteti még ez év folyamán. (Helyeslés.) A büntető eljárás terén legfürgősebb teendőnek tartja a büntető perrendtartás kiegészítését és az erre vonatkozó javaslatot már mentő hamarabb a Ház elé fogja terjeszteni. A kamatlábra vonatkozó javaslatokat óhajtaná már mindjárt a költségvetés után letárgyalatni. (Helyeslés.)

Teendőinek egyik legfontosabbika az új házassági törvény életbeléptetése és végrehajtása leend. (Zajos, hosszas éljenzés.) Továbbá szükségesnek tartja a bírói fegyelmi eljárás, az ügyvédi rendtartás reformját, az anyagi magánjog kodifikálását. (Helyeslés.) Kiemeli azokat a novellaris intézkedéseket is, amelyekkel közelebbről kell foglalkozni. (Elnök helyeslés jobbfelől.) Ezek azok, amiket legközelebbi teendőiről el kellett mondania. Hangsúlyozza azonban, hogy a törvényhozási működés mellett nem kicsinyli az adminisztratív teendőket sem, mert hisz a törvényhozási működésnek az adminisztráció kiegészítő része. (Ugy van!)

Mindex természetesen nagyobb idő teendője; ő nyugodtan lát az élbe tűzött munkához és becsülettel akar helyén megállni. Hogy feladatát betölthesse azonban, kéri a ház támogatását, mindenekelőtt pedig a költségvetés megszavazását. (Zajos, hosszas éljenzés.)

(Wlassics Gyula kultuszminiszter ebben a pillanatban lépett a terembe; a jobboldal lelkesen és hosszasan megéljenzte.)

Kemény Pál utasítani indítványozza a kormányt, hogy a polgári törvénykönyvről, a katonai büntető törvénykönyvről és a hitbizomány korszerű rendezéséről szóló törvényjavaslatot még olyan időben készitse el és terjeszse elő, hogy azok még a jelen országgyűlésen tárgyalhatók legyenek. (Helyeslés a szél-sőbalon.)

Issekutz Győző hosszu lére nyujtva, elmondja a Pesti Napló legutóbbi pörének lefolyását, amelyben ő védőként szerepelt.

Elnök figyelmezteti, hogy egy törvényeségi tárgyalás ilyen részletes előadása talán mégsem tartozik a ház elé, különösen a költségvetésre. (Elnök helyeslés jobbfelől. Nagy zaj és ellenmondás balfelől.)

Issekutz Győző az elnöki rendreutasítás által nem fogja magát zavartatni képviselői kötelessége teljesítésében.

Elnök kettőre figyelmeztetem a t. képviselő urat, Először én utasítottam rendre. (Felkiáltások: Ház! Másodszor pedig nincs joga kritizálni az elnök megjegyzéseit. (Zajos, hosszas helyeslés jobbfelől.)

Issekutz Győző beszéde további folyamán bírálja a háznak magatartását. A költségvetést nem fogadja el s a sajtótörvény reformjára nézve javaslatot sürget. Helyeslés balfelől.

Az ülés végén még Saághy Gyula beszélt.

Városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

Az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1896. évi február hó 13-dik napján d. n. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaboknak.

24. Pollák Frigyes budapesti lakos kérvénye az Aradon létesítendő szalmaanyag gyárnak a város részéről nyujtandó kedvezmény tárgyában.

25. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak intézvénye Arad város nevezetesebb épületei terveinek az esredéves országos kiállításon való kiállítás tárgyában.

26. A tanács jelentése a kövezeti alap terhére az /- évben teljesítendő kövezési munkáknak és az ezen munkákhoz szükséges törtkő szállításának elvállalása iránt tartott árlejtések eredményéről.

27. Zemplényi Sándor kérvénye a városi bérházépületben bérelt kávéház és lakások bérletének meghosszabbítása és Pohl Károly kérvénye a Zemplényi Sándor által bérelt

helyiségeknek részére való bérbeadása, esetleg a bérlet lejártával árverés kitűzése iránt.

28. A tanács jelentése Drummer Ferencnek a libás dűlőbeli 4—13 szám 48 hold föld.

28. Ugyanaz. Kintzig Janosnak az alsó Maros-parti 900 négyszögöl területű falerakó hely.

30. U. a. Péterffy Antalnak a városi szín- és bérházban bérelt lakások.

31. U. a. Schwartz Simon által a városi szín- és bérházban bérelt lakások bérletének meghosszabbítása iránti kérvénye tárgyában.

32. A csatornázási és vízvezetési bizottságnak jelentése Mülek Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tagnak a f. évi januárius hónapban tartott közgyűlésben tett interpellációjából vonatkozólag.

33. Magyar Ferenc és társának kérvénye a Zrinyi-utca kinyitása és ezenegy a rövid utca átkövezése iránt.

34. A tanács jelentése a gulyalegelőbeli 2. sz. 63⁷¹³/₁₁₀₀ hold földnek Pardy Károlyra és veszélyére való bérbeadása iránt kötött árverés eredményéről.

35. U. a. a városi szín- és bérházépület északi oldalán a II. emeleten levő 3 sz. lakás bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

36. U. a. Jankovits Györggyel, Kuza Jánossal, Szabó József és nejével, Illics Györggyel, Regyis Györggyel és Zedity Vazulnéval a város bérelt területek bérlete iránt kötött szerződések jóváhagyása tárgyában.

37. U. a. Regdon Sándornéval a neki eladott 120 négyszögöl terület iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

38. U. a. Verő Vilmostal a szél-utcától a városházig terjedő védőtítés vonalnak kaszároló való bérbeadása iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

39. A nagymt. magy. kir. belügyminiszteriumnak intézkvénye a Kelemen-téri 8 ik sz. ház megvétele tárgyában.

40. U. a. a Holt-Marosor szabályozása következtében eladott utcaterületek eladása tárgyában hozott közgyűlési határozatok jóváhagyása iránt.

41. Bérczy Alajosné Horváth Etelka kérvénye férje Bérczy Alajos városi kamarás hiv. biztosíték fejében letett 900 frtból 300 frtnak kiutalványozása, illetve a biztosítéknak 600 frtra leszállítása tárgyában.

42. A tanács jelentése Kerekes Józsefné, Kozák József és Eberlein Károly által emelt új épületek községi adómentessége tárgyában.

Arad, 1895. febr. 8.

Kiadta:
INSTITÓRIS KÁLMÁN,
főjegyző.

Arad a múlt hóban.

— Polgármesteri jelentés. —

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Az 1895. évi január hóra vonatkozó jelentésem van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

A közegészségügyi viszonyok az előző havhoz viszonyítva, kissé javultak. A ragályos járványos betegülések száma csökkent és a halálozásoké is 8-al alább szállott. A felmerült betegülések közül a hurotos-lobos és a gümökörös bántalmak és a osz leggyakrabban jelentkeztek. A kanyaró és difteritisz-járvány csökkent. Bejelentve volt kanyaró 32, difteritisz 22 eset. A kanyaró halálozást nem idézett elő, a difteritisz-betegek közül azonban 2 meghalt. Difteritiszben beteg lett kor szerint: 1 éves 2, 2—5 éves 12, 6—10 éves 6, 11—15 éves 1, azonfelül 1; városrészek szerint: a belvárosban 15, Pernyáiban 2, Gájban 5. Az összes difteritisz betegek vésavóval orvosoltattak. Más fertőző kór-alakok közül a hőkhurut 5, a vörheny 5, a tífusz 1, a bányahimlő 1 esettel volt bejelentve. — A trachomás-betegek száma volt december hó végén 8, szaporodott 7-el, gyógyult 4, maradt 10, a kórházban kezeltetik 4, idegen 2. Elhalt összesen 112 egyén, 59 férfi, 53 nő, az elhaltak között helybeli 98, idegen 14. Baleset következtében meghalt 3, halva született 6. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000: 26.2. A megyei közkórházban ápolatott 386 egyén, az izraeliták kórházában 14, összesen 400, ezek közül gyógyult 163, javult 28, meghalt 19. Az ápoltak közül helybeli illetőségű volt 27.

(Vége következik.)

Arad és az állami anyakönyvvezetés.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, február 8.

Érdekes és nagyfontosságú két körrendelet érkezett tegnap Arad vármegyéhez, az állami anyakönyvekről, illetve a megfelelő hivatalok szervezéséről.

A körrendeletek Arad vármegyét sürgős és pontos jelentéstételre hívják fel, a miből kitetszik, hogy Perczel Dezső, az új belügyminiszter ugyancsak rövid idő alatt akarja gyakorlatba hozni a két ház által megszavazott törvényt.

A körrendeleteket az alábbiakban ismerteti tudósítónk:

A belügyminiszter az első körrendeletben felhívja Aradmegye törvényhatóságát, hogy az 1894 évi XXXIII. t. cikk 3 §. értelmében a vármegye területének anyakönyvi kerületekre való beosztását, valamint a kerületek elnevezését és székhelyének meghatározását elkészítse s hozzá legkésőbbben f. é. márczius hó 31-ig beterjessze.

Ezen eljárásnál a következőket adja zsinórmértékül.

Kétféle anyakönyvi kerületek lesznek, egy községből s több községből állók.

Hogy mely községek képezhetnek egyedül anyakönyvi kerületeket s melyek nem, arra ugyan a helyi viszonyok döntő lefolyással vannak, mind a mellett a következők tartandók szem előtt:

Rendezett tanácsú városok kivétel nélkül, s a nagy községek tulnyomó részben alkalmazsak erre.

Kisebb községeknek egy kerületbe olvasztásánál a községek lehetőleg közel fekdjenek a kerület székhelyéhez; hogy az egyes kerületek lakosainak száma a 3000-et lehetőleg túl ne haladja, hogy ha nem szükséges, 3—4 községnél több ne csoportosítottassék, hogy a körjegyzőségi kerületek lehetőleg szem előtt tartassanak; a kerületbe oly községek vétessenek, melyek a székhelyi előnyös közlekedési viszonyban állnak. Nagy fontosságú a beosztásnál az is, hogy a lakosságnak ne kelljen a székhelyig messzebb mennie, mint mennyire eddig a felekezeti anyakönyvvezetőig ment.

A csoportosított községek közül a legjelentékenyebb jelöltessék ki lehetőleg székhelynek.

A hol az egyházi ájtatosságot végzi a lakosság, azon községben találhassa az állami anyakönyvvezetőt is.

Beküldi egyszersmind a törvényhatóságnak a miniszterium a formákat, melyben a javaslatot előterjeszszék. Azon körülményeknek, melyek megtartása mellett a javaslatban hely nem adatik, de melyek a beosztáshoz szükségesek, a közigazgatási bizottság jelentésében foglaltassanak.

Egy másik rendeletében felhívja a miniszter Aradmegye közigazgatási bizottságát, hogy a javaslatba hozott anyakönyvi kerületek mindegyikébe anyakönyvvezetőt, oly kerületekben pedig, melyekben helyettesre is van szükség, anyakönyvvezető-helyettes is hozzon javaslatba. Minthogy az állami anyakönyvek vezetése a születések és halálozások bejegyzésével fog megkezdetni, a házassági anyakönyvvezetők kinevezésére vonatkozó előterjesztést a miniszter ezuttal még nem kívánja.

Mindazon kerületekben, melyek székhelyén az anyakönyvvezetői teendők végzésére alkalmas községi előljáró találtatik, az hozandó javaslatba. Olyan kerületekben, melyeknek székhelye egyszersmind járási szol-

gabirónak is hivatali székhelyét képezi, a járási szolgabíró is javaslatba hozható anyakönyvvezetőnek.

Elkerülhetetlenül szükséges, hogy az állami anyakönyvvezető és helyettese szóban és írásban bírja az állam nyelvét.

Az alkalmazott anyakönyvvezetők tiszteletdíj nélkül való közreműködésre nem kötelezhetők, a mennyiben tehát tiszteletdíj nélkül a reájuk bízandó tisztet elvállalni nem hajlandók, részükre méltányos tiszteletdíjat fog az állam kincstár terhére megállapítani.

Felhívja végül a miniszter a közigazgatási bizottságot, hogy a kinevezésekre, valamint a tiszteletdíjakra vonatkozó összes javaslatát terjessze be hozzá, még pedig f. évi márczius hó utolsó napjáig.

A kerületi orvosok működési köre.

— Arad szab. kir. város közegészségügyi bizottságának javaslata és a tanácsnak a közgyűléshez beterjesztett jelentése a kerületi tiszti orvosok működési körletének és lakhelyeinek megállapítása tárgyában. —

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága tekintettel arra, hogy a város hatósági szervezetéről alkotott szabályrendeletben a tiszti orvosi hivatal kötelességeit tárgyzó 48-ik §-ban a kerületi orvosok működési körletei közül időközben csak a Gáj külvárosi kerületi orvosé lett megállapítva, utasította a közegészségügyi bizottságot, hogy figyelemmel a közegészségügyi érdekek előmozdítására és a közegészségügyi szolgálat helyes beosztására, terjesszen be javaslatot az iránt, hogy a három kerületi orvosnak eddig törvényhatóságilag meg nem állapított működési körlete, miként körvonaltassék és jelöltessenek meg azon háztömbök, amelyekben kerületi orvosok lakást tarthatnak, hogy ehez képest a hivatolt 48-ik §-t kiegészíteni lehessen.

A közegészségügyi bizottság javaslata a következő:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! F. évi 20846/500 sz. alatt, az 1894. október 10-én tartott közgyűléséből kelt határozata értelmében a város hatósági szervezetéről alkotott szabályrendelet 48-ik §-ának módosítása, illetve a városi kerületi orvosok működési körletének megállapítása és a lakhatás határának megjelölése céljából tartott tárgyalásaink eredményét s azon alapuló javaslatunkat a következőkben van szerencsénk előadni.

I. Az idézett §. a) kikezdése azon kijelentést foglalja magában, hogy „a városi kerületi orvosok közül egy a Gáj, Sága, Poltura külvárosok és a tanyákon, egy a Pernyáva külvárosban, egy a belváros déli részében és Sarkad külvárosban, egy a belváros többi részeiben hivataloskodik. — Végül az utolsó k) kikezdésben az áll, hogy a kerületi orvos a város azon részében tartozik lakni, melyre hivatali működése kiterjed.”

(Folytatása következik.)

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 753.2 milliméter, délután 2 órakor 756.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 2.5, délután 2 órakor C° — 8.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 4, délután 2 órakor DN. 3. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 18 milliméter eső, hó.

Blaha, Küry és Jászai Aradon.

— A szünügyi bizottság ülése. —

Arad, február 8.

Hosszu hallgatás után tegnap ismét egybeült Arad város szünügyi bizottsága Sallay Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklése alatt.

Az ülésen jelen voltak Institóris Kálmán, Sarlot Domokos, Sallay Béla dr., ifj. Lócs Rezső, Reichner Károly és Leszka András szünigazgató.

Az elnök jelenti, hogy január hó 16-ától kezdve ismét összeállították a színházlátogató

szinügyi bizottsági tagok névsorát, melyet a jelen voltak tudomásul vettek.

A heti műsorok pontos bemutatását is jelenti az elnök, csupán mikor annak pontos betartásáról jött szó — mosolyogtak a kevésbé jó lelkű szinügyi bizottsági tagok.

A beteg Lubrinosz Juliának a szinügyi bizottság a segélyalapról 50 frtot utalványozott ki.

Leszkay András szinigazgató aziránt folyamodott, hogy a bizottság Blaha Lujza és Küry Klára vendégszereplésénél száz perczent, Jászai Mari és P. Márkus Emilia vendégszereplésénél pedig ötven perczent árfelemelést engedélyezzen.

Legelsőbbén Küry Klára vendégszereplése van kilátásba helyezve, azután a fennebb említett művésznőké, habár a szezon végeig a nemzeti színház pár művésznője, illetve művésze is fel fog lépni.

Institóriss Kálmán hozzájárul az árfelemeléshez.

Sallay Béla nem tartja oly egyszerűnek a dolgot, hogy a felett ily könnyen határozzanak. A közönség az egész szezonban nem kapott élvezhető operette előadást, s így az énekesnők vendégszereplését kárptólásnak tekintik a direktor részéről. Hogy ő a mellett — a felemelt árak révén — még külön hasznot is húzzon, nem tartja méltányosnak.

Leszkay hivatkozik nagy kiadásaira, mire a bizottság az ő kérvényének helyt adott.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 9. —

Fagy. — Helyenként csapadék. — Keleten csapadék.

Ménesi bakator.

— A megyéből. —

Arad megye egyik községéből küldi levelesnk az alábbi jóist apróságot.

A jegyző házában voltak a cigányok s mig bent javában folyt a vig lakoma, ők a pitvarban muzsikáltak szomjas torokkal. A pitvar polcsán hosszú sorban karcsu borospalacsok állottak, e esábitó felirással: ménesi bakator. Csak hogy a palacsok üresek voltak. Csupán az egyik volt félig tele, s az öreg klarinétos indítványára elhatározták, hogy húznak belőle egy-egy kortyot — gyantázásnak.

A klarinétos leemelte a drága terhet a polczról és habozás nélkül az ajkához illesztette. A kérdéses palacsokban pedig higitott fénymás volt, a mit a csizmatisztító hajdu tett oda.

A klarinétos persze az első kortynál észrevette, hogy a sűrű folyadék, mely a torkán végig ömlött, nem szállótkén termelt, de azért nagy bölcsen hallgatott. Nagyott csattantott a nyelvvel, mintha valami pompás nedűt nyelt volna le és átadta a palacsokot szomszédjának.

Es is nagyott húzott, de egy mukkot sem szólva, tovább adta a cselóka külsejű palacsokot.

Szóval az egész banda ivott és egyiknek sem rándult meg egy arcsizma sem, nehogy a tréfát elrontsa.

Mikor már a palacsok sorba járt s tartalma kiürült, a banda tagjai egymásra néstek, mint a kik nem tudják: magukon vagy másokon nevesenek-e?

Végre a klarinétos odalba lökve a nagy bögöst, illetéknépp szólalt meg:

— No, Csicsa, nem ennél rá egy kis kefét?

HIREK.

Február 9. Szombat. Róm. kath. naptár: Avalin. — Protestáns naptár: Apalin. — Izraelita naptár: Besalach. — Görögkeleti naptár (január 28.): Efrem. — A nap két 7 óra 17 perczkor, nyugszik 5 óra 12 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölessey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Február 10. Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 10. A kereskedelmi akadémia ifjúságának Kistaludy tanépelye. délelőtt 10 órakor.

Február 10. A verseny-egylet közgyűlése délután 4 órakor, a jószágigazgatóság tanácstermében.

Február 12. A vendéglősök és kávéosok közgyűlése délután 3 órakor, a „Három király” szállóna éttermében.

Február 13. Aradváros közgyűlése délután 4 órakor.

Február 17. Az iparos ifjak közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Február 17. Az asztalos segédek szakegyletének közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Február 17. Az aradi ipar és népbank közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 24. A polgári takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

— Az utcai harc emléke. Tegnap volt a szomorú és mégis dicsőséges, magasztos ünnepnek, február 8-ának évfordulója, mikor Boczkó Dániel, s Asztalos Sándor felszabadították a rázóktól Aradot. Az utcai harcban elesett hősök emlékét a minoriták templomában gyászistenizéssel ünnepelte meg a város közönsége. A misét — melyen a várost Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, és Sarlot Domokos főkapitány képviselték — Jánossy Dajján dr. minorita rendfőnök mutatta be, míg a kóruson a műkedvelők kara énekelt. A középületeken gyászbogók hirdették a nap emlékét.

— A 25. §. Arad város hatóságához tegnap érkezett meg Heves vármegye átirata az ismeretes 25. §. eltörlése, illetve megváltoztatása érdekében. Heves vármegye köztörvényhatósága azt óhajtja, hogy Arad város törvényhatósága is irjon föl a képviselőházhoz az iránt, hogy az önkéntességi szolgálati idő ne terjeszkedhessék egy esztendőnél továbbra.

— A bíróságok személyzete jelentékeny arányban szaporították még ez év folyamán és pedig már az évnek első felében. E szaporítás harmadonnyoloz új birói, száz albirói, husz jegyzői, negyven aljegyzői, tizenhárom telekkönyvvezetői, huszonöt irnoki s tizennyoloz hivataloszlói állásra terjed ki s magában foglalja ezenkívül ötvenöt joggyakornoki állásnak ötszáz forintos segélydíjjal való rendszeresítését is. A birói állások szaporítását, a vizsgálati intézmény fejlesztése, az erdélyi birtokrendezési eljárásnak s a fizetési meghagyásokról szóló törvény életbeléptetése tette első sorban szükségessé, a telekkönyvvezetők szaporítását pedig annak szüksége, hogy oly járásbírók álljanak, melyeknél legtöbbször csak egy telekkönyvvezetői személy van, segédtelekkönyvvezetők helyett lehetőleg gyakorlottabb telekkönyvvezetők alkalmazzassanak.

— Pohl és Zemplényi. Van-e, ki e két nevet nem ismeri? Az egymással való versengés kapcsolta össze ezeket a neveket, úgy, hogy egyiket a másik nélkül elképzelni sem lehet. Most Zemplényi folyamodott a városhoz, hogy az általa birtokkavéhazi helyiségbérletét 87200 frt bérletárban hat évre meghosszabbítsák. Ezzel szemben Pohl a városnak 11.720 frt bérletárát kínál, ajánlatát árverés esetére is fenntartja, s biztosítékul már 3000 frtot deponált is. Külömben — mint halljuk — Zemplényi a takarékpénztár-építendő redutját bérelte ki.

— Új tanfolyamok a honvédségnél. Mint értesülünk, a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy márczius elsejével a magyar királyi honvédségnél is állítanak fel lovastáviró tanfolyamokat a ozirkáló őrség tisztjeinek és legénységének műszaki kiképzése céljából.

— A makói pénzügyigazgatóság szervezése. Mintegy fél év előtt jelentettük már, hogy a pénzügyminiszter elhatározta a makói pénzügyigazgatóság szervezését. Makó és Csanád megye eddig Szegedhez tartozott s ügyei a szegedi pénzügyigazgatóságnál nyertek elintézését. A makói pénzügyigazgatóság felállításával Makónak régi óhaja megy teljesedésbe. — Mint értesülünk, a makói pénzügyigazgatóság október hó 1-én fog felállítani. Báró Krá-

melin Viktor pénzügyminiszteri osztálytanácsos most alaposan tájékoztatja magát a csanád megyei viszonyok felől s Budapesten előterjesztést fog tenni a pénzügyminiszternek, ki haladék nélkül elintézi a referátát. A makói pénzügyigazgatóság személyzete a szegedi pénzügyigazgatóság kebeléből állítatik össze.

— A terjedő metely. Mint Békés-Csabáról írja levelesnk — az Alföldön a rendkívüli rossz idő által előidézett nyomor napról napra nagyobb mérvet ölt, fenyegető tüneteit hozza felszínre a nyomorúsággal küzdő nép elégtelenségének. Beliczay István békésmegyei nagybirtokos, aki tíz évig volt a megye főispánja, naponként munkásoktól eredő leveleket kap, melyben mint a nép barátját kérik, hogy hason oda, hogy a tavaszig, mig ujra keresethez jutnak, az állam, a megye kedvező kölcsönrel segítsen a nép bajain. Beliczay leveleket Csaba város közgyűlésén beismertatta és eredménye is lett, a menyiben a rosi tanács már iratja össze az inségekölcsön szorult lakosok névsorát.

— A nemzetközi betörőbanda. Papacosta és társai ügyében egy a budapesti, mint a külföldi rendőrhatalóságok a legszigorubb nyomozást indították, s arra törekednek, hogy az elfogottak személyi összeköttetéseit kifürkészsék. A szaloniki, konstantinápolyi és alexandriai rendőrségek Papacosta ott időzése alatt tanusított magaviselete felől kutattak. Szalonikiban a rendőrség kinyomozta, hogy a gráci betörés lopott zsákmányát a tettesek ott értékesítették. Risztics Vladimir elfogatásáról trieszti levelesnk írja, hogy az ott élénk közbeszéd tárgyát képezi. Altalában azt hiszik, hogy jószivúsége folytán került bele a csávába. Letartóztatására indokul az szolgált, hogy Stalio nejenek lakásán egy levelet talált a rendőrség, a melyben Risztics fel van hatalmasva egy okmánybélyegeket tartalmazó csomag átvételére. Hivatalosan megzafolják, hogy az elfogott Risztics szerbiai akkreditált vizsekonzul lett volna, aki családosa létére hallatlan fénytűzést vitt. Atyjáról közel 200,000 frtot örökölt, amelyet nagy részben el is költött.

— Egy jegyző tragédiája. Máramarosszigetről sürgönyzik: Thökölly Endre ruszpoljáni közjegyző, Máramaros vármegye legintelligensebb jegyzőinek egyike, tegnap este — valószínűleg örültségi rohamában — előbb nejét, majd háza népét akarta lelőni s midőn ezek elmenekültek, saját hasába lött. A szerencsétlen jegyző, ki rendezett anyagi viszonyok között élt s három kiskorú gyermeket hagy hátra, most a halál álfívódik. Esete széles körben kelt részvétet.

— Meggyilkolt bécsi ügyvéd. Abban a titokzatos bűntényben, a melynek dr. Rothziegel áldosatul esett, mint Bécsből jelentik, tegnap végre nyomós felfedezést tettek. Kroczag Hedvig, a meggyilkoltnak cselédje ugyanis egész határozottan állítja, hogy az a kis rozsdás borotva, a melyet Rothziegel mellénye bal zsebében nyitva találtak, Eichinger tulajdonát képezi. Est a borotvát soha senki sem látta Rothziegelnél. Valószínű, hogy a gyilkos dugta az áldozat zsebébe, hogy öngyilkosnak tűntesse fel őt, a mit többféleképpen is megkísérelt. A cseléd különben est a borotvát látta is Eichingernél, sőt egy alkonnal kölesön is kapta tőle, mikor függőnyt kellett hármarosan felfejtenie. Egy éjjel érkezett bécsi táviratunk jelenti, hogy Eichinger s olleitorra, a kit dr. Rothziegel meggyilkoltatásával vádoltak, és a kit tegnapelőtt kelte bizonyítékok híján majdnem szababrába helyeztek, bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot. E vallomás általánosan nagy feltűnést keltett.

— Pályázatok. Számítási állásra a besztercebányai pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; díjtalan gyakornoki állásra a nagyváradi kir. adóhivatalnál 4 hét alatt; adótárnoki állásra a dunaszzerdahelyi kir. adóhivatalnál 14 nap alatt.

HYMEN.

Grünbaum Miksa, aradi izr. hitközségi tanító f. hó 2-án jegyezte el Klejn Benjamin tekintélyes bécsi iparos leányát: Regina kisasszonyt.

Lengyel Frigyes, a helybeli Lengyel Testvérek céeg tagja, e hó 17-én esküszik örök hűséget a turn-szeverini izraelita imaházban Freund Ede kedves és szép leányának: Róza kisasszonynak.

GYÁSZROVAT.

† Winkler Vilmosné. Winkler Vilmos és gyermekei, úgy számos rokonai és jóbarátai nevében szomorodott szívvel tudatják, hogy a legjobb nő, édes alya és rokon Winkler Vilmosné, szül. Eimer Lujza urnőnek, folyó évi február hó 7-én, délután 2 órakor, életének 40-ik boldog házasságának 18-ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett jobblétre szenderült. A drága halott hült tetemei f. hó 9-én, délután 3 órakor fognak Halász-utca 27. számú házból róm. kath. szertartás szerint a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Béke hamvaira! Aldás emlékére! Arad, 1895. február 8.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi polgári jótékony négyesület választmányja folyó hó 9-én, ma délután 5 órakor a város háza emeleti kistermében ülést tart, melyre a választmány tagjait ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 9. Az aradi tornászok társasestélye a Krispin-teremben.
Február 16. Az aradi polgári jótékony négyesület jelmezbálja (Fehér Kereszt).
Február 16. A kurticai olvasó-egylet táncestélye.
Február 21. A szegény tanulókat segélyező egyesület jótékonyestélye bálja (Fehér kereszt).
Február 24. A szárnyszerű dalokör álarcsos bálja a Fehér keresztben.

A tornász-estély.

— A mai mulatság. —

Ezennel adatik tudtára mindenkinek, a kiket illet: lányos papáknak, mamáknak, bátyzó kisasszonyoknak és kiváltképen a tánc kedvelő fiataloknak, hogy ma, szombat este lésszen megtartva az aradi tornászok zártkörű táncestélye a Krispin-teremben.

Megállapodtunk abban, hogy szép, ügyes reklámot fogunk csinálni ennek a kedves vigalomnak, a mely minden évben ugyszólván praini szokta a báli szezon. Az egyhangu megállapodást azonban tönkretette direkt e észlra szerződötett báli tudósítónk, a ki azal véleménynyel állott elő, hogy ezuttal teljesen fölösleges a szószaporítás, mert a tornászbálra elég jelezni azt, hogy ekkor és ekkor lesz s minden biztatás, kínálgatás, verbuválás és bővebb ajánlás nélkül ugy is szives örömet megy arra a közönség.

Beláttuk, hogy Carnyal-tudósítónknak tökéletesen igaza van. Míntán pedig báli ügyekben hivatásánál fogva ő a szerkesztősegi szak-előadó: ezennel alkalmaskodunk az ő tanításához egyszerűen jelezni még egyszer, hogy a tornász-bál ma lesz.

Tehát: találkozásra ma este a Krispin-teremben!

(=) A szegény tanulókat táncmulatságára jegyek előre válthatók: Hauszer Károlyné h. ezredesné, egyleti elnöknel (Battyhányi-utca 25. sz.) naponkint — ünnep és vasárnap kivételével — d. e. 11—1 óráig, d. u. 2 és fél óráig, 3 és fél óráig, továbbá ifj. Klein Mór, Krispin József, Fejér Gyula, Éles Armin urak üzletében, a bál előtti 3 napon át a „Fehér Kereszt” szálloda 5. sz. szobájában d. e. 11—1 óráig, hol a jegyek elárúsítását Hermann Gyuláné, Nagy Gyárfásné, Tiszti Lajosné, Vörös Vidorné és Waldér Gyuláné urnők szivesek teljesíteni, a bál estéjén pedig a pénztárnál.

(=) A tornász-táncestély vigalmi bizottsága ez uton hozza a meghívottak tudomására, hogy ugy a személy- és család-, mint a karzat-jegy, — mely utóbbi ára 1 forintban megállapítva, — a Krispin-teremben este 7

órától a pénztárnál váltható. A tornász-táncestély vigalmi bizottságának tagjait ma este 7 órakor a Krispin-teremben leendő pontos megjelenésre kéri az elnökség.

(=) Tombola-tárgyakat szivesek voltak küldeni a szegénytanulókat segélyező egyesület által az árva iskolás gyermekek javára f. évi február hó 21-én rendezendő tombolával egybekötött táncmulatságára: Münz Jolán urhölgy 2 drb váza a tombolához; Guttmann Ella urhölgy 1 doboz thea, 1 doboz téli gyümölcs; Dittrichstein Julia urhölgy 1 drb. hamutartó, 1 darab kagylódoboz; Marinkovits Mária urhölgy 2 drb szép kézimunka; Drescher Gizella urhölgy 2 darab gyönyörű váza, 2 drb díszfigura; Simon Ilonka urhölgy 1 nagy művirág csokor bőségszarnban, 1 drb eczet és olajtartó, 2 darab utipohár; Ottrubay Károlyné urnő 1 drb. majolika váza állvánnyal, 1 darab ékszerdoboz, 1 darab szivarszipka; Szontagh Géza ur 2 darab báli legyező, 2 darab milie, 1 darab levélnehezítő, 1 drb. levéltartó, 1 darab keringő-hangjegy, 1 francia regény; Fleischer Jolán urhölgy egy könyvet Tóth Lőrincztől „A méhek.” 1 darab majolika tányér; Steinitzer Emilia urhölgy 1 darab igen szép kestyűtartó kézimunkából, 1 darab vajtartó fafaragással. A nemeslelkű adakozók kéretnek, hogy a tombolatárgyakat özv. Andrenyi Károlyné urnő, Simon Károlyné polg. leányiskolai igazgató (Marosparti polg. leányiskola) és Steinitzer Luiza női-iskolai igazgatóhoz (Hasszinger utcai leányiskola) sziveskedjének küldeni.

Ma szombaton, február 9-én
Dobránszki
sörcearnokában
nagy
katona-hangverseny.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Február 9. (Szombat) Faust, opera.
Február 10. (Vasárnap) Délután: Hortobágyi virtus, népszimű; este: Szókimondó asszony-ság, szimű. (Bérlet szünetben.)

A vadorzók.

— Febr. 8. —

Tegnap Novák Irénnek volt az estéje. A „Vadorzók”-ban, ebben a pompás vigjátékban, melyben egymást váltják fel a kacagató, váratlan fordulatok: játszotta Emmi, egy katonás tartású, csacsogó leánykát. A nehézséget és sok erőt kívánó szerepet kedves közvetlenséggel s nála alig remélt rutinnal játszotta meg. Formálisan meglepett bennünket kifogásalan alakításával, természetességével s azzal az egyszerű bájjal, melyet tegnap kifejtett. Haladásához öszintén gratulálunk. Megtapsolták nyílt színen is ezt teljes megérdemelte.

Mellette kivált Benedek, a ki szintén nyílt színen kapott tapsot, továbbá Rónaszékiné, Angyal Ilka, Főris, Tompa, Szendrey, Gál Gyula. A darab gyorsan gördült, a lépcsőzetes szoba, melyben a 4 felvonás végig játszik, igen ügyesen volt összeállítva. (v.)

* Színházi hírek. Faust Gounod nagy operája kerül színpadra ma páratlan bérletben. Az opera színrehozatalát az igazgatóság nagy gondal eszközölte, hogy a többi színre hozott operák színvonalán állhasson. A fő szerepeket R. Réthy Laura, J. Pajor Agnes, Mezei, Sugar Aranka, Csata és Hunya di játszik.

* Jonesu Gabriella vasárnapi hangversenye iránt városunkban igen nagy az érdeklődés, mit nem is csodálunk, hisz ő ugyszólván a mi speciális művésznőnk. A jegyek nagy része már elkel. Figyelmeztetjük azokat, kik előjegyeztek, hogy jegyeiket váltsák ki, mert könnyen meglehet, hogy az előadás napján jegyek már nem lesznek kaphatók. Ugy látszik

e koncert a saison legsikerültebb hangversenyei közt fog helyt foglalni. Figyelmeztetjük a közönséget az első énekszámra, melyet magyar fordításban is fogunk hozni, s mely művészi értéke mellett a művésznő érzelmeit tolmácsolja kedves szükebb hazája, Arad viszontlátása fölött.

* A holnapi előadások. Holnap délután „Hortobágyi virtus” népszimű, este pedig páratlan bérlet szünetben a „Szókimondó asszony-ság” kerül színpadra.

* Ezer év meseköltése. A Magyar Mese-és Mondavilág-ból, Benedek Elek e nagyszabású mesekönyvéből, egyszerre három füzetet kaptunk, a 22—24-ét, s így e rendkívül becses vállalat már megtette fele útját. Gyönyörűséggel és büszkeséggel lapozgatjuk e könyvet, mely a népköltés igaz gyöngyeit tartalmazza, abban a művészi formában, melyet Benedek kiváló mesemondó talentuma adott nekik. Mesék, helyi és Krisztus-mondák váltakoznak az újabb füzetekben is, s a mesemondó elevensége nemhogy laukadna, de folyton emelkedni látszik. A Magyar Mese-és Mondavilág egyik legnemesebb s mindenestre maradáno emléke lesz a millenniumnak s beláthatatlan időkkig első rendű terjesztője, ápolója a magyar nemzeti szellemnek és a jó magyar nyelvnek. Szülőknök és iskoláknak nem ajánlhatjuk eléggé e könyv megszerzését. Az egyelőre öt kötetre (50 füzet) tervezett mű még mindig megrendelhető az első füzetből számítva a kiadó Athenaeum-nál. Egy füzet ára 25 kr., 10 füzet 2 frt 50 kr. A már megjelent 1. és 2. kötet ára díszes kötésben, pompás illusztrációkkal, 3—3 frt.

* Magyar Alföld. Szegeden figyelemreméltó, gondal és isléssel szerkesztett társadalmi és szépirodalmi hetilap jelenik meg Magyar Alföld címre alatt. Szerkesztője az ismeretes versíró: Kisteleki Ede. Most megjelent száma Dugonics András két részmetestű képét közli, szembeállítja Endrődi Sándornak egyazon tárgyról írott versét Reviczky Gyulával s közli a többiek között folytatásos cikkete modern spirituálistusáról Madár-tól, a mely pseudonym alatt Madách Imre áának a neve lappang.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Két falu megbüntetve. Két falu: Almás-kamarás és Nagy-Kamarás mutatta ki a virtusát múlt év áprilisában. Zeltkő Pál és Fonád János (a két hős) Koldán János tanyájáról öt forint értékű pejvát és kórót lopott el. Az aradi törvényszék a tetteseket lopás vétségéért 8—8 napi fogságra ítélte.

TÁVIRATOK.

Bánffy Bécsben.

Budapest, január 8. (Saj. tud. táv.)
Bánffy miniszterelnök ma este egy napra Bécsbe utazott.

A hat uj mandátum.

Budapest, január 8. (Saj. tud. táv.)
A tegnapi csáktornyai választással lezajlott a legutolsó időközi campagne is és mint a többi, ez is a szabadelvű zászló diadalával. Hat mandátum elvégre nem nagy dolog, hiszen van abból a szabadelvű pártnak. Nagy dolog azonban most, mert ennek a hat mandátumnak nagy hordereje van. A néppárt brutális izgatásai ellenére nyerte meg a szabadelvű párt ezeket a mandátumokat, aminek nagy horderejét nem tagadja maga az ellenzék, maga a lefegyverzett néppárt sem. Első próbálkozásában a néppártnak az a csufos veresége megnyugtató perspektívát nyújt a jövőre, ugy az ország jövődő állásfoglalására, mint a legközelebbi választások eredményére. Ennél a hat választásnál koncentrálván volt a néppárti vezetőség minden ereje és ennek daczára a néppártot bukás után bukás érte. Mit fog elérni majd az a derek vezetőség, ha az egész országban kell vezetnie a néppártot a jövődő választásoknál.

Örvendetes azonban más irányban is ez a legutóbbi választási eredmény. Bizony-

ságtétel volt a választók nagy többségének józanságáról, bizonyosság arról, hogy a magyar nép még a legnagyobb izgatás ellenére is meg tudja őrizni higgadságát és politikai felfogásába nem engedi beférkőzni a békét fenyegető törekvéseket. Különösen ez a szempont az, amely a komoly politikai köröket — és ide lehet számítani még az elfogulatlan ellenzékieket is, — megnyugvással tölti el a néppárti izgatókkal szemben.

A hófuvás.

Budapest, február 8. (Saj. tud. táv.) A múlt éjjeli hóesés, mely sok helyütt dühöngő hófuvássá fajult, országszerte nagyon sok vasutvonalon tette lehetetlenné a közlekedést. Így ma délelőtt a felsőmagyarországi, — és a zsolnay vonalon a külföldi posták mind elmaradtak, a budapest-kanizsai vonalon a vonatok már nem járnak, a gyorsvonat tegnap este Bogláron megakadt a hóban, úgy hogy utját tovább nem folytathatta, a másik vonat csak Mártonvásárig tudott eljutni; a déli vasut többi vonalain csakis hóekékkel és csakis a személyforgalom tartható fenn.

Budapest, február 8. (Saj. tud. táv.) Pozsony, Sátoralja-Ujhely, Mohács, Fiume, Belgrád és Londonból rettentő hózivatarokat jelentenek.

Vasut elleni merénylet.

Budapest, január 8. (Saj. tud. táv.) A mármarosai vasut ellen tervezett merénylet híret hivatalosan megerősítik.

Palicsek felmentése.

Bécs, február 8. (Saj. tud. távirata.) A Palicsek-féle hagyatékperben az esküdt-szék felmentette Palicseket.

Vilmos császár mint előadó.

Berlin, február 8. (Saj. tud. táv.) Vilmos császár a katonai egyetemen előadást tart a hadsereg és a flotta együttműködéséről.

Felrobbant gázgyár.

Nápoly, február 8. (Saját tud. táv.) Az itteni gázgyár felrobbant, kilencz munkás halálát lelta. A kár egy millió lira.

Öngyilkos érsek.

Bologna, február 8. (Saj. tud. táv.) Matteo érsek idegbaja miatt öngyilkos lett. Tettét úgy hajtotta végre, hogy ereit fölívágta.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, február 8.

(E. ss.) A gabona-üzlet helyzete nem változott; néhány krajezáryi árjavulás esemény számba megy. A buza-kínálat a mai hetivásáron a rozs időjárás miatt csekély volt, ugyancsak a tengeri is; utóbbi ára, dacára, hogy szeszgyáraink nem vásárolnak, rohamosan emelkedik, ami csak arra mutat, hogy árú nincs. Az irányzat szilárd.

Eladatott:

Buza: 5 forint 40 krajezártól 5 forint 85 krajezárig.

Tengeri 5 forint 65 krajezártól 6 forint 10 krajezárig.

Arpa: névleges jegyzés 5 frt 20 krtól 5 frt 60 krig.

Zab: névleges jegyzés 5 frt 60 krtól 6 frt 20 krig.

Ros: névleges jegyzés 5 frttől 5 frt 10 krig.

Vetőmagvak.

— Haldek Ignác magkereskedő eség heti jelentése. —

Vöröslóheremag. Az üzlet a lefolyt héten csak szük mederben mozgott, miután a külföld — tekintettel a beállott amerikai áresésre — várakozó álláspontot foglalt el és a helybeli magkereskedők is egyelőre el vannak látva. Jegyeztek nyers, nagyszemű árú 65 — 67 frt, közepeszerű minőség 62 — 64 frt, alárendelt árú 55 — 58 frton.

Luczerna mag. Ezen cikket az utolsó napokban ismét sürgősebben kínálták, úgy belföldi tulajdonosok, mint olasz exporteurok, ezáltal az irányzat meglanyhult és az eladott 2—3000 mmáza 1—2 frttal olcsóbban kelt el, mint a múlt héten. Az elért árak 42 — 50 frt minőség szerint.

Tavaszi búkköny élénk keresletnek örvend, úgy szintén a többi magneműek is nagyobb mennyiségben forgalmaztatnak.

Budapesti árú és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog eség jelentése. —

Budapest, február 8.

Gabona-üzlet: Buzát ma gyengén kínálták, a vételkedv gyenge volt, az irányzat lanyha lett. Alig pár ezer mmáza kelt el néhány krral olcsóbb áron. Ma nem adtatt hivatalos jelentés.

Határidő-üzlet: Amerikából ma lanyhább árfolyamokat jelentettek, mire a mi tőzsdénken szintén lanyhábban indult az üzlet buzában s igen gyenge üzletmenet mellett így zárult is. — Tengeri szintén gyengén indult s igen csekély vásárlási kedvre zárlatig úgy maradt. Zab és rozs csekély üzlet mellett lanyhák.

Zárul 11 órakor:

Buza márczius—április 1894	6.85—6.86
Buza szeptember—október 1894	6.54—6.55
Tengeri május—június 1894	5.43—5.45
Tengeri őszre	6.17—6.19
Zab márczius—április 1894	6.—6.01
Zab őszre	6.—6.01
Káposzta-repoze	10.50—10.60

Külföld: New-York: buzára $\frac{3}{8}$ — $\frac{1}{2}$, tengerire $\frac{1}{8}$ lanyhább, Chicago: buzára $\frac{3}{8}$ — tengerire $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{8}$ lanyhább, Páris változatlan, London üzlettelen, Liverpool szilárd.

Értéktőzsde: Igen gyenge üzletmenet mellett lanyha árfolyamok jegyeztek, s prolongatio nehézsége következtében helyi papírok tetemesen lanyhák, nemzetközi papírok csekély üzlet mellett szintén lanyhák.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	413.75
Magyar hitelrészvény	499.—
Osztrák államvasut	398.—
Rima-Murányi	84.—
Déli vasut	106.—

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi febr. hó 7-én. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkiat 400 kilon felüli súlyban) 42.5—43.5 krig. Öreg közép (páronkiat 300—400 kilogramm súlyban) 42.—43. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 44.5—45.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig súlyban) 44.—45. krig. Fialat könnyű (pkint 250 krig. terjedő súlyban) 43.5—44.5 krig. 2. Magyar második: Nehéz (páronkiat 280 kilon felüli súlyban) 42.—43. krig. — Közép (pkint 220—280 krig. súlyban) 42.—43. krig. — Könnyű (pkint 220 krig. terjedő súlyban) 43.—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 krig. felüli súlyban) 42.5—43. krig. Közép (páronkiat 220—260 krig. súlyban) 42.5—43. krig. — Könnyű (páronkiat 220 krig. terjedő súlyban) 41.5—42.5 krig. Sertésleltetés szám 1895. febr. hó 5-én volt készlet 109,016 darab. 1895. febr. hó 6-án felhajtott: 1267 darab. 1895. febr. 6-án elszállított 2277 darab. 1895. febr. 7-én maradt készletben 108,008 drb. — A hizott sertés üzletirányzata: Eladók tartózkodtak.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. február 8.

Magyar aranyjárdék $\frac{4}{10}$	124.75
Magyar koronajárdék $\frac{4}{10}$	99.—
Magyar arany $\frac{4}{10}$	128.—
Magyar ezüst $\frac{4}{10}$	103.50
Magyar keleti vasut 1876.	125.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.50

Magyar nyereség-sorsjegy kölesön	160.50
Tiszasszabályozási és szegedi kölesön	147.—
Osztrák papírjárdék	100.75
Osztrák járdék ezüst	100.75
Osztrák járdék arany	125.50
Korona járdék	100.50
1860-ki államsorsjegyek	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1070.—
Magyar hitelbank részvény	500.50
Osztrák hitelintézet részvény	414.50
Osztrák-magyar államvasut	398.—
20 irankos arany (Napoleonkor)	9.84
Német birodalmi márka	80.75
London	124.25
Páris	49.35

Szeszüzlet.

— Február 8. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52.75, kicsinyben 58.— hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{10}$ becsúrtva 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 8. d. a. óra.

F a j		Íráyat	100 klg. ár
			frttól frtig
Buza bászai uj			8.50 8.75
Buza tiszavidéki			5.55 6.80
Buza pestvidéki			6.50 8.75
Buza fejeérmegei			6.0 8.75
Buza bácskai			6.60 8.85
Rosé uj, I-ső rendű			5.45 5.0
Rosé uj, II-od rendű			5.40 5.45
Arpa takarmány			5.80 6.15
Arpa égetni való			6.30 6.80
Arpa sörfőzdei			7.15 8.15
Zab			5.90 6.30
Tengeri bászai			6.10 6.15
Tengeri másnemű			6.— 6.0
Káposzta-repoze bászai			—
Köles			8.30 8.80
Buza szept.-okt.			6.50 6.52
Buza márcz.-ápr.			—
Buza máj.-jun.			6.42 6.44
Rosé szept.-okt.			6.21 6.23
Tengeri jul.-aug.			—
Tengeri aug.-szept.			—
Tengeri októberre			—
Zab márcz.-ápr.			6.— 6.02
Zab szept.-okt.			—
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.			10.50 10.60

VIZJELZÉS.

1895. évi február hó 8-án reggel 8 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzőn.

Észlelési állomás	Hőmérséklet C°	Időjárás	Vízállás	
			ctzimétr.	ctzimétr.
Branyicska	+ 1°	borult	— 20	—
Gyulafehérvár	+ 1°	felhős	+ 64	—
Arad	— 2°	havas	— 120	—
Makó	— 2°	havas	+ 114	—
Szeged	— 3°	borult	+ 368	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1895. február 8.

A m. kir. folyammérőki hivatal.

Aradvárosi

Évadbírelt
127. szám.

színház.

Havibírelt
7. szám.

Szombaton, 1895. február 9-én

F a u s t

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét írta: Gounod. Szövegét: Barbier és Carré.

SZEMÉLYEK:

Faust, tudor	Mozey M.
Meisfofeles	Csatár Gy.
Mar aretha	Róthy L.
Valentin, bátyja	Hunyady J.
Mártha	Pajor Ag. ea.
Siebel	Sugár A.
Wagner	Sólyom L.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Február 8. —

Három Király szálloda: Fodor József vendéglős, Temesvár. Angelina Tivadar maganzó, Barakony. Stefanovics Antal jegyző, Komlós.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

Csanádvármegye alispánjától.

ad 418/1895.

66. 3—3.

Árlejtési hirdetmény.

A Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága által megállapított 1895/6. utféntartási költségelbirányzat szerint folyó 1895. évben szükségeltetik:

I. 1738 m³ zuzott kő és 2833 m³ rostált folyam kavics, mely anyagok a kiirási műveletek között levő felosztás szerint a makói apátfalvi, nagylaki, palotai, battonyai, m. kovácsházi, m. bánhegyesi és lőkősházi vasuti állomásokra szállítandók, továbbá

II. 470 m³ rostált folyam kavics, mely a sajtyeni határ két helyére szállítandó és a Maros jobb partján lerakandó.

Az említett kő és kavics szállításának biztosítása céljából folyó 1895. évi február hó 21-ik napjának d. e. 10 órájára a csanádvármegyei széképület kis tanácstermében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Ajánlat tétel az összes, vagy külön az I. és külön a II. alatt említett anyagok szállítására vonatkozólag.

Az előirányzott 1738 m³ zuzott kő helyett ugyanolyan mennyiségű aprítatlan terméskő is szállítható, miert erre vonatkozó ajánlatok is elfogadhatók.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi szállítások elvállalására vonatkozó ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig alulírott alispánhoz adják be.

Az ajánlatban felemlítendő, mily termés, illetve zuzott követ mely bányából és a folyam kavicsot mely helyen szándékoznak termelni, továbbá számmal és betűvel kiteendő, mily egységáron hajlandók a szükséges anyagokat az említett vasuti állomásokra, illetve Marospartra szállítani, végre kiteendő az is, vajjon a felajánlott egységárakban azon költségek is befoglaltnak-e vagy nem, melyek az anyagoknak a vasuti kocsikból való lehányása és szabályos dombokba való rakása körül felmerülnek.

Az ajánlatokhoz bánatpénzül a felajánlott egységárak alapján számított egész vállalati összegnek 5% tólija készpénzben vagy elfogadható értékpapirban csatolandó, végre az ajánlatokkal egyidőben a szállítandó kő és kavicsról az ajánlattevő pecsétjével ellátott két minta beküldendő. A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, s mindegyik ajánlattevő ajánlatával a versenytárgyalás napjától számított négy hétig kötelezettségben marad.

A szóban forgó szállításra vonatkozó részletes feltételek, felosztási kimutatás és szerződési minta az itteni kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Makón, 1895. január hó 22-én.

Dr. Meskó Sándor
alispán.

80/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke: I. a városi kövezeti-alapnak terhére a folyó évben elrendelt munkák, u. m.: 1. a radnai-ut átkövezése, 2. a fegyver-utcának rendezése és az utcai vízek levezetése céljából kikövezett folyókák készítése, 3. a Forray-utca átkövezése, 4. Az aranykő-utcai vízeket elvezető nyílt csatorna kikövezése, és II. 1000 köbméter tört kőnek szállítása iránt f. e. február hó 11-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ára az egyes munkáknak a következő: az 1. alatti munkára nézve 7827 frt, a 2. alatti munkára nézve 1062 frt, a 3. alatti munkára nézve 750 frt, a 4. alatti munkára nézve 411 frt 15 kr, egy köbméter tört kőre nézve 4 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi január hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Ne vásároljon

Vetőmagot,

50. 6—16

mig

HALDEK

magkereskedéséből (Budapest, Károly-körút 9. szám) árjegyzéket nem kér.

702/95.

Hirdetmény.

A nagymélt. magyar kir. belügyminiszter 10888/VI. a. 94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré teszszük:

Tekintettel arra, miszerint a hypnotizálás szakavatott orvosok kezében betegségek gyógyítására alkalmas, de szakavatatlanok által gyakorolva a hypnotizáltaknak, sőt a szemlélőknek egészségét különböző mértékben veszélyeztetheti, tekintettel továbbá arra, hogy a hypnotizált egyén oly cselekedetekre is felhasználható, a melyek reá vagy másokra nézve sérelmesek, esetleg a törvények által tiltva vannak.

1. Orvosi gyakorlatra nem jogosított egyéneknek a hypnotizálás: egyáltalán tiltom.

2. Orvosok a hypnotizálást csak gyógyítás céljából s a következő feltételek mellett gyakorolhatják:

a) nagykoru egyén saját, kiskorú vagy gondnokság alatt álló egyén szülei, gyámja, vagy gondnoka beleegyezése nélkül nem hypnotizálható;

b) a hypnotizálás csak harmadik személy jelenlétében szabad.

A jelen rendelet ellen vétők kihágást követnek el, és amennyiben cselekedeteik a büntető törvénykönyv rendelkezése szerint súlyosabb beszámítás alá nem esnek, 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők.

Arad, 1895. január 12.

A városi tanács.

26389/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 75862/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tételik hogy a morvaországi cs. és kir. helytartóság f. évi november hó 22-én 40923. sz. a. kelt hirdetménye szerint a magyarországi hasított körmű állatok (kivéve a ragadós tüdőlobbal fertőzött törvényhatóságok területéről származó szarvasmarhákat) azonnali levágás céljából vasuton mindazon morvaországi városokba bevihetők, melyekben állat orvosi felügyelet alatt álló közvágóhid van.

Arad, 1894. évi december hó 15.

A városi tanács.

86 | 1895. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a tűzorségi laktanya épület pinczehelyiségeinek 3 évre való azonnali, és a városi bér- és színház II. emeletén levő 3. számú 5 utcai szobából, egy előszobából és megfelelő mellékhelyiségekből álló lakásnak f. évi május hó 1-től 3 vagy több évre való bérbeadása iránt folyó évi február hó 11-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár a pinczehelyiségekre egy évre 170 frt, a bér- és színházépületi lakásra nézve pedig egy évre 520 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi február hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság**V-ik rendes****KÖZGYÜLÉSÉT**

1895. évi február hó 24-én d. e. 11 órakor

fogja megtartani

Aradon, saját helyiségében.**TÁRGYSOROZAT:**

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a mult évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.

2. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok módosítása tárgyában.

3. A részvényesek netaláni indítványai.

94. I—3.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a **közgyűlést megelőző nap délelőtti 12 óráig** az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézeténél **Makón**, még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Aradon, 1895. február 2-án.

**Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.**

639 sz.

163 I—1

Árverési hirdetés.

Az alulírott főerdőhivatal kerületéhez tartozó s alant megnevezett erdőgazdálkodások 1895. évi vágásai a füzös- és tölgyes-területek eladására, valamint az áhosi vágásterületnek mezőgazdasági használatra leendő bérbeadása iránt nyilvános árverések fognak tartatni a következő sorrendben:

1. A berzovai erdőgazdálkodásnál f. é. február 13-án d. e. 8 órakor a musztesdi Drocva-ruv erdőrendszerben kijelölt 272.64 k. holdon vetővágás utján kihasználható 67 m³ tölgyépületfa, 16945 ürm³ hasábfá, 5413 ürm³ dorongfa és 7881 kétfogatu szeker galyfa, összesen 4298 frt 50 kr kikiáltási árral.

2. Az álliosi nagykorcsmában f. é. február 14-én d. e. 9 órakor.

a) Az álliosi erdőrendszerben kijelölt 27.39 k. holdon ortoló tarvágás utján kihasználható 34 m³ tölgyépületfa, 2246 ürm³ hasábfá, 1518 ürm³ dorongfa és 357 ürm³ kétfogatu szeker galyfa, összesen 5282 frt 85 kr kikiáltási árral;

b) Ezen 27.39 k. h. vágásterületnek 1895. évi november 1-től kezdődő öt (öt) évre makketés, illetve csemete ültetési kötelezettséggel egybekötött mezőgazdasági használata holdanként és évente 10 frt kikiáltási árral.

3. A sistarveci erdőgazdálkodásnál f. é. február 15-én d. e. 9 órakor.

a) A kövesdi »susac« nevű erdőrendszerben kijelölt 21.11 k. holdon tarvágás utján kihasználható 346 m³ tölgyépületfa, 2826 ürm³ hasábfá, 667 ürm³ dorongfa és 1041 kétfogatu szeker galyfa, összesen 4175 frt 30 kr kikiáltási árral.

b) A lalaszinci »Dimpu lupilor« nevű erdő-

részben kijelölt 78.83 k. holdon vetővágás utján kihasználható 2620 ürm³ hasábfá, 1928 ürm³ dorongfa és 839 kétfogatu szeker galyfa, összesen 2777 frt 92 kr kikiáltási árral;

c) A lalaszinci »liinc« nevű erdőrendszerben kijelölt 51.76 k. holdon vetővágás utján kihasználható 2112 ürm³ hasábfá, 380 ürm³ dorongfa és 680 kétfogatu szeker galyfa, összesen 1371 frt 1 kr kikiáltási árral.

Megjegyeztetik, hogy a vetővágásokban kihasználható törzsek meg vannak számozva és bélyegezve.

Venni, illetve bérelni szándékozók felhívattak, hogy az árverésen személyesen részt venni, vagy pedig zárt írásbeli ajánlataikat a tárgyalást megelőző napig alulírt főerdőhivatalnál, vagy pedig a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverelő bizottságnál benyújtani sziveskedjenek.

Bánatpénzül a kikiáltási ár, illetve a földbérletnél az egy évi haszonbér 10%-a teendő le. Hntározottan kikötöttik, hogy a bánatpénz az ajánlattól elkülönítve, külön boríték alatt nyújtandó be, s ugy az ajánlatot, mint a bánatpénzt tartalmazó borítékban az ajánlattevő neve és lakhelye pontosan megjelölendő.

Az árverési és szerződési feltételek az alulírt főerdőhivatalnál, vagy az illető erdőgazdálkodásoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a megajánlott összeg számokkal és betűkkel tisztán kiírandó, valamint határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti.

Végül megjegyeztetik, hogy szabálytalanul felszerelt, valamint elkésve benyújtott ajánlatok és utóajánlatok el nem fogadhatók.

Lippán, 1895. február 4 én.

M. kir. főerdőhivatal.

136/1895. p. m.

Hirdetmény.

Azok, kik az 1895. évre tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják, felhívattak, hogy a polgármesteri hivatalnál jelentkezve neveiket s a kívánt pete mennyiségét az ott kitett ivre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek kevesebb petére tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat.

1. Mástól petét el nem fogadni.

2. Minden termett gubót beszállítani a hozzá legközelebb eső kir. beváltó intézetbe, mely a pete kiosztás alkalmával megjelöltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy puha, vagy dupla gubók-e, kiloként egy forintjával váltatnak be, csak a külsőleg fekete gubók, mint teljesen haszonvehetetlenek fognak 10 krajczárjával beváltatni.

3. Azok akik a termett gubókat bárki másnak eladnak, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntettetni.

Arad, 1895 évi január hó 18.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

PSERHOFER J.-féle gyógyszerár

BÉCSBEN, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. „Zum Goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacok, előlitt általános labdacok

alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat észszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől nem volna találhatók.

Számtalan orvos által ezen labdacok háziszertől ajánlatnak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértóulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a leg-osekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébbeknek, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaírástól, melyek e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozták intéztek, ezen szemelvények látnak, melyek ezen labdacokot egyszerűen használni a, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1895. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az Ön feltűnő hatással vértisztító labdacosaiból utánvéttel. Fogadjon az uton is a legmelyebb köszönetemet labdacosa csodálatáért. Maradok teljes tiszteléssel

Pawlistik Ezeres, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1895. szept. 19-én.

Tekintetes ur! Isten akaratát volt, hogy az Ön labdacosai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását esemmel megírom: En gyermekágyban meghaltam, olyankorra, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacosai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért észszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fogják gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifcs Teréz.

Bécs-Ujhely, 1897. november 9.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondok esemmel, november 9-én éven nagygyémén névében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruból és vaskór-ágon, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacosaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen gyógyult.

Legjobb tiszteléssel

Wainstein Jozsef.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1890. márcs. 27.

Tekintetes ur! Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacosaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismeréssel kifejezni ezen labdacok értékét és azokat, ahol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelyebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszéseszerinti használására Önt ennél felhatalmasom. Teljes tiszteléssel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1898. okt. 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacosaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Osakis az Ön csodálatos labdacosainak köszönetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tiszteléssel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csak a Pserhofer J.-féle az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I. Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacost tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmastatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldéssel 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beklüldésénél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltek) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr, 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. — Kaphatók Türk József gyógyszerárban, Budapestben.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kéretik csak a Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. név aláírásával fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

9. 8—12

Bernhardi alpesi növénynedv.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Tannochinin hajkenőcs

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Általános tapasz

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Fagybalzsam

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Utifüvedv.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Élet-esszencia

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Altalnos tszítító só

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Angol csodabalsam,

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Por a lábizzadás ellen.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Golyva-balsam,

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Helsó vagy egészség-só

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

Mia-Poko,

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.

1 frt 40 krajczár, üveg 70 kr.